

UCHWAŁA NR XIII/106/2008 r.
Rady Gminy Białobrzegi
z dnia 18 kwietnia 2008 r.

w sprawie przyjęcia Planu Odnowy Miejscowości Budy Łańcuckie.

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.)

Rada Gminy
uchwała, co następuje:

- § 1. Zatwierdza się Plan Odnowy Miejscowości Budy Łańcuckie stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2.1. Wykonanie uchwały zleca się Wójtowi Gminy.
2. Nadzór nad wykonaniem uchwały zleca się Komisji ds. Rozwoju Gospodarczego, Finansów i Ochrony Środowiska.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
PRAJŚ
Bogdan Prajs

RADA GMINY BIAŁOBRZEGI
37-114 Białobrzegi 4
woj. podkarpackie

Załącznik
do Uchwały Nr XIII/106/2008
Rady Gminy Białobrzegi
z dnia 18 kwietnia 2008 r

Plan Odnowy Miejscowości Budy Łańcuckie

Plan Odnowy Miejscowości Budy Łańcuckie

I. Charakterystyka miejscowości.

1. Położenie, środowisko przyrodnicze, powierzchnia, ludność.

a) Położenie.

Miejscowość Budy Łańcuckie wchodzi w skład Gminy Białobrzegi od czasu jej utworzenia w 1973 r. Gmina Białobrzegi złożona jest z 6 wsi. Leży w środkowej części województwa podkarpackiego w powiecie łańcuckim. Zajmuje łączną powierzchnię 56,13 km². Ludność gminy na koniec 2007 r. liczyła 8215 osób.

Miejscowość Budy Łańcuckie znajduje się w wschodniej części Gminy Białobrzegi w odległości 16 km od Łańcuta. Budy Łańcuckie podzielone są przepływającą rzeką Wisłok na dwie części: prawą i lewą. Wynikiem takiego układu przestrzennego jest wyodrębnienie się dwóch obszarów, które można określić mianem centrum. Pierwszy z nich w prawobrzeżnej części wsi obejmuje obszar położony wzdłuż drogi powiatowej nr 1518 R Korniaktów Płd. – Budy Łańcuckie od boiska sportowego po budynki szkoły, Domu Kultury i ośrodka zdrowia o długości około 1 km. Drugie wyodrębnione centrum znajduje się w lewobrzeżnej części wsi i obejmuje teren wzdłuż drogi powiatowej nr 1275 R Czarna-Białobrzegi-Laszczyny od Domu Kultury i boiska sportowego po szkołę podstawową i halę sportową o długości około 0,5 km. Czynnikiem spajającym miejscowość jest kościół parafialny i cmentarz, które znajdują się w lewobrzeżnej części wsi.

Wieś Budy Łańcuckie graniczy z następującymi miejscowościami: od północy z Opaleniskami (Gmina Grodzisko Dolne), od zachodu z Korniaktowem Płn. i Korniaktowem Płd. (Gmina Białobrzegi), od południa z Nowosielcami (Gmina Przeworsk) i Rogóżnem (Gmina Łańcut) i od wschodu z Świętoniową (Gmina Przeworsk), Gniewczyną Łańcucką (Gmina Tryńcza) i Laszczynami (Gmina Białobrzegi).

Budy Łańcuckie położone są w sąsiedztwie linii kolejowej Medyka – Kraków (około 4 km od najbliższej stacji kolejowej do prawobrzeżnego centrum wsi). Rozwinięta sieć dróg gminnych i powiatowych oraz linie autobusowe umożliwiają dobre połączenia komunikacyjne z okolicznymi miastami, tj. Łańcutem, Leżajskiem, Przeworskiem oraz Rzeszowem. Plan budowy autostrady przewiduje jej przebieg przez lewą część miejscowości.

b) Środowisko przyrodnicze.

Położenie geograficzne wsi na pograniczu dwóch odmiennych subregionów: Kotliny Sandomierskiej i Przedgórze Karpackiego powoduje dużą zmienność klimatu, który w dużej mierze kształtowany jest przez warunki lokalne, takie jak: poziom zalesienia, czy wilgotność gruntu. Średnia, wieloletnia suma opadów na terenie białobrzesckiej gminy nie przekracza 700 mm rocznie, co w połączeniu ze stosunkowo wysoką wartością średniej, rocznej temperatury (+ 8 °C) stwarza dogodne warunki do produkcji rolniczej. Lewobrzeżną część wsi porastają rozległe kompleksy leśne.

c) Powierzchnia.

Wieś Budy Łańcuckie zajmuje powierzchnię 1640 ha. Ma charakter rolniczy, szczególnie po jej lewej stronie. Struktura gruntów przedstawia się następująco:

Pow. ogółem w ha	Użytki rolne							Lasy	Wody	Drogi	Siedliska	Użytki ekol.og.	Nieużytki
	I	II	III	IV	V	VI	Razem użytki rolne						
1640	2	63	676	166	197	28	1130	348	42	35	81	0	4

d) Ludność.

Pod względem zaludnienia Budy Łańcuckie należą do miejscowości o średniej liczbie mieszkańców. Notuje się nadal dodatni przyrost naturalny. W ostatnich latach daje się również zauważyć proces migracji na jej teren, który dotyczy w większości osób starszych (emerytów) z dużych miast. Pojawiają się również niekiedy, co optymistycznie nastawia na przyszłość, ludzie młodzi, pracujący w ośrodkach miejskich, którzy jednak chcą mieszkać na wsi. Ze względu na oddalenie od Łańcuta, zjawiska powyższe występują w mniejszej skali niż w pozostałych miejscowościach gminy. Warunki przyrodnicze, dostępność komunikacyjna, poprawiające się warunki życia dzięki stałej rozbudowie lub modernizacji infrastruktury (kanalizacja, wodociągi, gaz, energia elektryczna) stanowią istotną zachętę dla osób zainteresowanych osiedlaniem się na terenach wiejskich.

Niestety, daje się zauważyć również odpływ niektórych dotychczasowych mieszkańców, najczęściej tych młodszych i wykształconych, którzy po zakończeniu nauki na studiach wyższych w poszukiwaniu pracy wyjeżdżają poza granice kraju lub w inne regiony Polski. Wyzwaniem dla lokalnej społeczności staje się kwestia, jak zatrzymać te osoby, a przynajmniej jak ograniczyć skalę tego negatywnego zjawiska.

Liczba ludności Bud Łańcuckich w poszczególnych latach.

Rodzaj danych	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Liczba mieszkańców ogółem	1849	1838	1840	1841	1835	1853	1855	1866
Urodzenia	20	22	22	16	20	17	25	21
Zgony	33	19	24	22	18	12	20	17
Zameldowania	22	9	12	18	6	22	15	18
Wymeldowania	21	23	8	11	14	9	18	11

Struktura ludności wg kryterium płci i wieku (stan na dzień 31.05.2007 r.).

L.p.	Płeć	Liczba osób ogółem	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
1.	Kobiety	967	451	503	227
2.	Mężczyźni	899		598	87
3.	Razem	1866		1101	314

2. Rys historyczny miejscowości.

Budy Łańcuckie należały od XVII wieku do dóbr łańcuckich. Istnieje kilka wersji pochodzenia nazwy miejscowości. Według pierwszej określenie to pochodzi od prymitywnych pieców do wypalania węgla drzewnego i potażu zwanych „budami”. Uzyskiwanie tych produktów było głównym zajęciem dawnych mieszkańców tej osady. Według innej wersji, nazwa miejscowości związana jest z osadnikami leśnymi, tak zwanymi „butnikami”, którzy jako pierwsi zasiedlali te tereny. Mieszkali w kleconych prymitywnie budach mieszkalnych, o okrągłym kształcie, ułatwiającym ocieplanie i ochronę przed napastnikami. Wnętrza tych bud wyścielano sitowiem i mchami oraz skórami z upolowanej dzikiej zwierzyny. Głównym zajęciem osadników było bartnictwo, zbieranie runa leśnego, polowanie na dziką zwierzynę, łowienie ryb i wyrąb lasu. Do osadników przybywali różni zbiegowie i maruderzy wojskowi, znajdując bezpieczne schronienie w niedostępnych terenach bagnisto-leśnych. Powstałe osady, gromadzące po kilkanaście rodzin butników nazywano budami. Dla orientacji, które są to budy, dodawano im przymiotniki najbliższej położonych miast. Osada i późniejsza wieś Budy Łańcuckie stopniowo powiększała się tworząc przysiółki. Od początku XIX w. wioska była w posiadaniu Potockich stanowiąc część tzw. majoratu łańcuckiego. W 1921 r. stała się odrębną parafią.

3. Infrastruktura.

a) Infrastruktura drogowa.

Układ komunikacyjny na terenie miejscowości Białobrzegi składa się z następujących elementów:

- Most drewniany – łączy obie części wsi w ciągu drogi powiatowej nr 1 516 R Korniaktów Płn.-Budy Łańcuckie. Umożliwia on połączenie miejscowości położonych po północnej stronie Wisłoka z drogą międzynarodową nr E-40. Niestety ze względu na jego stan techniczny, oraz ograniczoną nośność most ten umożliwia przejazd samochodów o ciężarze do 3 t.
- Sieć dróg powiatowych.

Sieć dróg powiatowych na terenie wsi jest bardzo dobrze rozwinięta i znajduje się w dobrym stanie technicznym. Zapewnia ona dogodne połączenia komunikacyjne z sąsiednimi miejscowościami i ośrodkami miejskimi, tj. Łańcutem, Leżajskiem i Przeworskiem. Podstawową wadą tego elementu infrastruktury jest brak publicznych miejsc parkingowych i chodników. Zważywszy na zwiększające się natężenie samochodowego ruchu osobowego i towarowego, braki w tych dziedzinach wpływają na zahamowanie płynności ruchu drogowego i zwiększenie poziomu zagrożenia dla jego uczestników, w szczególności pieszych i rowerzystów.

Drogi powiatowe we wsi Budy Łańcuckie		
Numer	Nazwa	Długość na terenie wsi Budy Łańcuckie
1275 R	Czarna-Białobrzegi-Laszczyny	4,950 km
1518 R	Korniaktów Płd.-Budy Łańcuckie	3,300 km
1516 R	Korniaktów Płn.-Budy Łańcuckie	1,893 km
RAZEM		10,143 km

- Sieć dróg gminnych.

Na terenie Bud Łańcuckich istnieje również stosunkowo dobry system dróg gminnych. W znacznej części, zwłaszcza przy skupiskach domostw posiadają one nawierzchnię asfaltową. Pozostałe są utwardzane kamieniem. Głównym celem do realizacji w tym zakresie byłoby wykonanie nawierzchni asfaltowych na pozostałych drogach, jeszcze jej nie posiadającej.

Drogi gminne we wsi Budy Łańcuckie			
Numer	Nazwa	Długość dróg na terenie wsi Budy Łańcuckie	Długość dróg utwardzonych (asfalt) na terenie wsi Budy Łańcuckie
109765 R	Budy Łańcuckie-Zmysłówka	2,000 km	0,372 km
109767 R	Budy Łańcuckie-Miasto	0,700 km	0,700 km
109769 R	Budy Łańcuckie-Szkoła	0,600 km	0,600 km
109770 R	Budy Łańcuckie-Ćwierci	2,200 km	1,500 km
109771 R	Budy Łańcuckie-Komorno	1,800 km	1,050 km
110022 R	Budy Łańcuckie-Białobrzegi-przez las	2,800 km	0,000 km
RAZEM		10,100 km	4,222 km

Cecha charakterystyczną Bud Łańcuckich jest to, iż leżą one na uboczu głównych ciągów komunikacyjnych przechodzących obok i przez Gminę Białobrzegi, mimo niewielkiej stosunkowo odległości od nich. Szczególnie dotyczy to lewobrzeżnej części miejscowości.

b) Infrastruktura wodno-ściekowa.

- Sieć wodociągowa.

Miejscowość Budy Łańcuckie jest w całości objęta siecią wodociągową. Woda dostarczana jest z ujęcia wody w Korniaktowie Północnym.

- Sieć kanalizacyjna.

Zaopatrzenie w kanalizację w wyraźny sposób różnicuje część prawą od części lewej wsi Budy Łańcuckie. W prawej części trwają obecnie prace kanalizacyjne. Termin ich zakończenia przewidziany jest na 30 czerwca 2008 r. Rozpoczęcie prac mających na celu budowę sieci kanalizacyjnej w lewobrzeżnej części Gminy Białobrzegi, a więc tym samym w lewej części Bud Łańcuckich jest przewidywane w latach 2008-2013. w tej chwili wykonywana jest dokumentacja techniczna kanalizacji lewobrzeżnej części wsi Budy Łańcuckie.

Dane na dzień 31.12.2006 r.

Wodociągi			Kanalizacja		
Długość	Liczba przyłączonych	% mieszkańców	Długość	Liczba przyłączonych	% mieszkańców
49,7	354	64,6	-	-	-

c) Infrastruktura gazowa, energetyczna i telekomunikacyjna.

- Sieć elektroenergetyczna pokrywa cały obszar miejscowości. W ostatnich latach została zmodernizowana w celu zapewnienia większej niezawodności i wyższej jakości systemu.
- Sieć gazowa jest dobrze rozwinięta i stwarza możliwość podłączenia w każdym miejscu wsi.
- Sieć telefonii stacjonarnej również pokrywa cały obszar wioski. Jej znaczenie maleje w związku z gwałtownym rozwojem sieci telefonii komórkowej. Ponadto wieś Białobrzegi posiada również dostęp do internetu drogą radiową na całym swym obszarze. Istnieje możliwość uzyskania stałego łącza.

4. Gospodarka.

Mimo, że Budy Łańcuckie jest w zasadzie miejscowością rolniczą, to jednak wyłącznie z rolnictwa utrzymuje się nieznaczny odsetek mieszkańców. Mieszkańcy Budy Łańcuckie miejsce zatrudnienia znajdują głównie w zakładach w Rzeszowie i Łańcucie. Do 2006 r. w związku z upadłościami i procesami restrukturyzacyjnymi, przez które przechodziła większość tych zakładów liczba bezrobotnych stale rosła. W szczególności problem ten dotyczył osoby w wieku przedemerytalnym i kobiety. Od 2006 r. tendencja ta została zahamowana w związku z obserwowanym rozwojem gospodarczym i migracją zarobkową na zachód Europy. Jakkolwiek obecnie poziom bezrobocia się zmniejsza, nadal istnieje problem z kwalifikacjami pracowników. W związku z tym należy podjąć działania mające na celu przekwalifikowanie lub wykwalifikowanie osób bezrobotnych, pracujących dotychczas w rolnictwie oraz niewykwalifikowanych w kierunku wyposażeń ich w umiejętności lub uprawnienia deficytowe na rynku pracy. Szczególnie zasięgiem tych działań powinny być objęte kobiety i osoby w wieku przedemerytalnym.

a) Działalność gospodarcza.

Większość z przedsiębiorstw wpisanych do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Wójta Gminy Białobrzegi to jednoosobowe, małe firmy zajmujące się w głównej mierze usługami, handlem i drobną produkcją. Jedyny większy zakład budowlano-usługowy (budowa sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, chodników), zatrudniający kilkadziesiąt osób znajduje się w się w prawobrzeżnej części miejscowości.

Lata	Wieś Budy Łańcuckie							Gmina Białobrzegi							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	
Firmy założ.	5	8	1	2	2	5	6	45	69	40	28	39	31	38	
Firmy wykr.	3	7	2	4	5	10	1	35	42	27	20	53	53	41	
Łączna liczba firm aktualnie prowadzonych – stan na dzień 31.12.2006 r.							32	Łączna liczba firm aktualnie prowadzonych – stan na dzień 31.12.2006 r.							230

b) Rolnictwo.

Na terenie Bud Łańcuckich istnieje zaledwie kilka gospodarstw, które można uznać za towarowe, czyli przeznaczające w głównej mierze swoje produkty na sprzedaż. Pozostałe istniejące prowadzą działalność wyłącznie w celu zaspokojenia własnych potrzeb. Rozdrobnienie gruntów, nadal jeszcze słaba mechanizacja skutkują niewielką efektywnością ekonomiczną prowadzonej produkcji rolnej. W związku z tym w ostatnich latach znacznie zmniejszyła się liczba gospodarstw rolnych. Przyszłością dla rolnictwa w miejscowości zwłaszcza w jej lewej części może stać się produkcja zdrowej żywności (uprawy ekologiczne, ogrodnicze i specjalistyczne) i rozwój agroturystyki. Ponadto tereny zalewowe doliny Wisłoka mogłyby stanowić dobre podłoże od uprawy roślin energetycznych.

5. Ochrona zdrowia, oświata, kultura, sport i organizacje społeczne.

a) Ochrona zdrowia.

Na terenie Bud Łańcuckich znajduje się Ośrodek Zdrowia, w którym mieści się gabinet lekarski, gabinet stomatologiczny i gabinet pielęgniarek środowiskowych. Łącznie pracuje tam 1 lekarz, 1 stomatolog i 2 pielęgniarki. Ponadto w budynku ośrodka zlokalizowana jest również punkt apteczny. Opieka zdrowotna na terenie wsi zapewnia podstawowe usługi medyczne.

b) Oświata.

W miejscowości Budy Łańcuckie znajdują się następujące placówki oświatowe:

- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Henryka Sienkiewicza w lewobrzeżnej części miejscowości - odrestaurowany budynek po kompleksowym remoncie (elementy wewnętrzne, dach, elewacja) połączony łącznikiem z nowoczesną halą sportową, której budowę ukończono w 2005 r.
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Armii Krajowej w prawobrzeżnej części miejscowości - budynek po kompleksowym remoncie dachu i wnętrza, konieczne jest wykonanie nowej elewacji.

c) Kultura.

Podstawę pod działalność kulturalną stanowią dwa Domy Kultury i biblioteki. W bibliotekach znajdują się dodatkowo pracownie komputerowe z darmowym, powszechnym dostępem do internetu. Biblioteki wchodzi w skład struktury Gminnego Ośrodka Kultury i Czytelnictwa w Białobrzegach. W Domach Kultury organizuje się zarówno przedsięwzięcia organizowane przez GOKiCz w Białobrzegach w ramach jego statutowej działalności, a także prowadzone przez podmioty lokalne: szkołę, organizacje pozarządowe oraz inne zrzeszenia o mniej sformalizowanym charakterze. Obok Domu Kultury w lewobrzeżnej części został wybudowany również niewielki, zadaszony obiekt służący organizacji imprez plenerowych.

d) Sport.

Miejsca przeznaczone dla aktywności sportowej mieszkańców Bud Łańcuckich znajdują się zarówno w lewobrzeżnej, jak i prawobrzeżnej części miejscowości. W prawobrzeżnej części znajduje się boisko sportowe o trawiastej nawierzchni wykorzystywane przez Ludowy Klub Sportowy w Budach Łańcuckich, będący obecnie w klasie B. Obok boiska znajduje się również budynek z niezbędnym zapleczem sanitarnym. Należy podkreślić, LKS Budy Łańcuckie jest zrzeszeniem sportowym o największych tradycjach w Gminie Białobrzegi. W lewobrzeżnej części wsi znajduje się również boisko sportowe o charakterze pomocniczym używane głównie do treningów najmłodszych zawodników. W tej części obok szkoły podstawowej znajduje się również nowoczesna hala sportowa. Służy nie tylko potrzebom szkoły, ale jest również udostępniana całej społeczności i osobom spoza miejscowości i gminy. Istotną potrzebą z uwagi na wzrastający popyt na usługi związane z wypoczynkiem i rekreacją jest dalszy rozwój infrastruktury służącej aktywności sportowej i rekreacyjnej. W pierwszej kolejności należy obie części miejscowości wyposażać w place zabaw i rekreacji dla dzieci.

e) Organizacje społeczne.

W Budach Łańcuckich istnieje kilka organizacji społecznych o różnym stopniu sformalizowania i różnym zakresie działalności. Do najważniejszych należą:

- Stowarzyszenie Kobiet „Niezapudki” – organizacja zrzeszająca kobiety, mająca na celu organizowanie spotkań integracyjnych, kursów i szkoleń.
- Ludowy Klub Sportowy Budy Łańcuckie – obecnie klasa B, składa się z mieszkańców wsi Budy Łańcuckie i Korniaktów Płn.
- Oddział Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży przy Parafii p. w. Niepokalanego Serca Najświętszej Marii Panny w Budach Łańcuckich – organizacja młodzieżowa.

